

Sórtáilte

Clár Litrithe Leabhar 2

Ainm _____ Rang _____

A Thuismitheoir:

Leanann an Clár Litrithe Obair Bhaile seo cur chuige Fónaic Theangeolaíochta a chuireann béim ar an chéad dul síos ar na fóinéimeanna (fuaimeanna aonaracha) i bhfocail agus iarrann sé ar na daltaí na graiféimeanna éagsúla (litreacha aonarach nó grúpaí litreacha) a dhéanann na fuaimeanna sin. Trí fhocail a fhiosrú agus de réir mar a chuireann na daltaí aithne ar na an Ghaeilge, bíonn an fhios ag na daltaí go dtéann patrúin nó grúpaí litreacha le chéile leis na fuaimeanna difriúla sa Ghaeilge agus úsáideann siad an t-eolas seo le 'trial a bhaint' as focail a litriú dóibh féin. Ag brath ar an mhúinteoir s'acu, seans go n-úsáidfidh an dalta ainm na litreach nó seans go ndearfaidh siad an fhuaim is coitianta a théann leis an litir sin. Ar aon nós, cibé dóigh a ndeir do pháiste an 'litir', lig di/dó na fuaimeanna sa Ghaeilge a fhiosrú é/í féin.

Ag tógáil ar an obair a rinneadh sa seomra ranga, iarann an leabhar obair bhaile ar na daltaí focail áirithe a shórtáil ag brath ar na graiféimeanna (litreacha aonair nó grúpaí litreacha) a théann leis an sprioc-fhóinéim (fuaim). Seans gur mhaith le do pháiste na focail a fhoghlaim chomh maith, ach ní gá sin; is é atá ar bun againn anseo ná cuidiú leis na páistí aithne a chur ar na graiféimeanna éagsúla (litreacha aonair nó grúpaí litreacha) a théann le gach fóinéim agus an muinín a fhorbairt le tabhairt faoi fhocail a litriú mar gheall ar an fheasacht seo. Tá Focail Ard-mhínicíochta san áireamh i gcomhair le habairt deachtaithe a ligfidh do na daltaí an obair fhónaice s'acu a nascadh leis na focail is coitianta sa Ghaeilge.

Táthar ag súil is go mbeidh na daltaí níos tugtha don chur chuige seo agus go bhforbróidh a scileanna litrithe, gan an bhéim chéanna ar fhocail agus patrúin a fhoghlaim de ghlanmheabhair. De réir mar a oibríonn na páistí tríd na leabhair, táimid muiníneach go méadóidh an tuiscint s'acu ar fhuaimneanna coitianta agus patrúin litrithe agus go dtosóidh siad ar an eolas seo a úsáid ina ngnáth-scríbhneoireacht.

This Homework Spelling Programme follows the Linguistic Phonics approach which places initial emphasis on the phonemes (individual sounds) in words and asks the pupils to explore the various graphemes (individual letters or groups of letters) that make those sounds. Through trial and error, and increasing familiarity, the children learn to associate various letter patterns or groupings with the various sounds that make up the Irish language and use this knowledge to 'have a go' at spelling words for themselves. Depending on the child's teacher, the children may use the letter name or they may simply reiterate the most common sound associated with that letter. Either way, whichever way your child pronounces the 'letter', allow her/him to explore the sounds of the Irish language him/herself.

This homework book, therefore, following on from the work carried out in class, simply asks the pupils to sort out the various words depending on the various graphemes (individual letters or letter patterns) associated with the target phoneme (sound). Your child might want to learn the words as well, but that is not essential; what we are aiming for is that each child becomes familiar with the various graphemes (individual letters or group of letters) associated with each phoneme (sound) and develop the confidence to try to spell words based on this familiarity. We have included some High Frequency Words as well as a sentence for dictation which will allow the pupils to integrate their phonic work with the more common words that occur most frequently in the Irish language.

Hopefully, this spelling programme will engage the pupils more in learning to spell well, with less of an emphasis on rote learning of words and patterns. As the children work through each of the books, we are confident that their knowledge of common sounds and spelling patterns will increase and they will begin to use this knowledge naturally in their everyday writing.

Conor McPhillips

2017

Liosta 1: Aonsiollach - gutaí fada agus gutaí gairide

Ná lig do rún.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

bob	cúr	gan	nár
nós	can	rún	lig
las	púl	tom	mín

fada

gairid

Deachtú:*Ná lig do rún.*

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

ná _____

do _____

Liosta 2: Aonsiollach - cumaisc chonsain tosaithe 'cl' agus 'gl'

Glan an clár glas.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

clog	glic	clár	glór
glas	clós	glan	clab
glób	glac	club	clón

'cl'

'gl'

Deachtú:*Glan an clár glas.*

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

an _____

Liosta 3: Aonsiollach - cnuais chonsain deiridh 'ng' agus 'sc'

Tá trosc faoin long.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

masc	long	tasc	nasc	cling
rang	lasc	cúng	ding	trosc

'ng'

'sc'

Deachtú:

Tá trosc faoin long.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

tá _____

faoin _____

Liosta 4: Ilsiollach - gairid le deireadh ghuta nó chonsain

Tá lapa ag ganda!

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

atlas	lapa	cigil	ribe
damba	cogar	lomra	gandal
garda	lasta	galar	talcam

guta

consan

Deachtú:*Tá lapa ag ganda!*

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

tá _____

ag _____

Liosta 5: Ilsiollach - fada le deireadh ghuta nó chonsain

Tá imní ar an údar.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

troscán	crúca	compás	rúnda
amú	údar	cúlra	órga
spúnóg	crosóg	imní	cocún

guta

consan

Deachtú:*Tá imní ar an údar.*

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

tá _____

ar _____

an _____

Liosta 6: Ilsiollach - 2 shiolla nó 3 shiolla

Cad é an costas den árasán?

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

anarac	prácás	catalog	tobar
colúr	árasán	costas	blípire
promanád	bratóg	badmantan	talcam

2 shiolla

3 shiolla

Deachtú:*Cad é an costas den árasán?*

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

cad é _____

an _____

den _____

Liosta 7: Litreacha dúbailte 'll', 'nn' agus 'rr'

Beidh an carr tamall eile, tá bonn pollta aige.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

brollach	corr	barróg	pollta
bonn	tamall	salann	tonn
arracht	grinn	tollán	carr

'll'

'nn'

'rr'

Deachtú:*Beidh an carr tamall eile, tá bonn pollta aige.*

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

beidh _____

an _____

eile _____

tá _____

aige _____

Liosta 8: Fuaimeanna déanta le níos mó ná litir amháin 'bh' agus 'ch'

Tá an bochtán ag monabhar.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

sábh	marcach	carnabhal	cachtas
achar	monabhar	manach	fabhra
inchinn	súlach	gabhlóg	bochtán

'ch'

'bh'

Deachtú:

Tá an bochtán ag monabhar.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

tá _____

an _____

ag _____

Liosta 9: Fuaimeanna déanta le níos mó ná litir amháin 'mh' agus 'th'

Tá mé spalptha mar bhí mé ag damhsa.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

tomhas	tráthnóna	comhad	tógtha
athrú	amhras	spalp <u>th</u> a	dam <u>h</u> sa
nádúr <u>th</u> a	amhrán	comhrá	othar

'mh'

'th'

Deachtú:*Tá mé spalptha mar bhí mé ag damhsa.*

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

tá _____

mé _____

mar _____

bhí _____

ag _____

Liosta 10: Consain chaola 't' agus 's'

Tá an seargán ag tiomáint.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

fillte	seamróg	téacs	milseog
briseadh	cigilt	seargán	timpeallán
seans	uisce	tintreach	tiomáint

's caol'

't caol'

Deachtú:*Tá an seargán ag tiomáint.*

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

tá _____

an _____

ag _____

Liosta 11: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'j'.

Ná déan dearmad ar an judo.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

díon	jab	deireanach	jíons	deacair
judo	déan	jumbó	dearmad	jíp

'd'

'j'

<p>Deachtú:</p> <p><i>Ná déan dearmad ar an judo.</i></p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
--

<p>Focail Ard-mhnicíochta (FAM)</p> <p>ná _____</p> <p>ar _____</p> <p>an _____</p>
--

Liosta 12: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'ao'.

Tá iontas ar an laoch.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

laoch	daor	iontas	gaothrán
naomh	iontach	saol	aosach

'ao'

'io'

Deachtú:

Tá iontas ar an laoch.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

tá _____

ar _____

an _____

Liosta 13: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'á'.

Rinne an fáilteoir prácás den tarraiceán le páipéar.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

tráta	oileán	tarraiceán	páipéar
faoileán	prácás	fáilteoir	stábla
tháinig	pláinéad	sásar	coileán

'á'

'eá'

'ái'

Deachtú:

Rinne an fáilteoir prácás den tarraiceán le páipéar.

Focail Ard-mhnicíochta (FAM)

Liosta 14: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'bh' leathan.

Ní bhfuair an snámháí mealbhacán.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

samhradh	bhfuair	greannmhar	domhain
mealbhacán	snámhaí	bhfuil	cnámh

'mh'

'bh'

'bhf'

Deachtú:

Ní bhfuair an snámhaí mealbhacán.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

ní _____

an _____

Liosta 15: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'h'.

Titfidh an fhearthainn san oíche agus beidh mé míshásta.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

oíche	fearthainn	shiúil	chuaigh
cathaoir	chugam	feicfidh	leithreas
titfidh	míshásta	meáchan	rachaidh
sheas	tiocfaidh	gnáthóg	shocraigh

'ch'

'th'

'sh'

'f'

Deachtú:

Titfidh an fhearthainn san oíche agus beidh mé míshásta.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

agus _____

beidh _____

Liosta 16: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'ái'.

Bhí pingain ag screadaíl agus ag ciceáil sa stáisiún.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

caillte	vótáil	ticeáil	screadaíl
gráinneog	stáisiún	péinteáil	cainteach
feiceáil	caisleán	ciceáil	piogain
smailc	fágáil	cóipeáil	ráille

'aí'

'ái'

'eái'

'aí'

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

Deachtú:

Bhí piogain ag screadaíl agus ag ciceáil sa stáisiún.

Liosta 17: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'e'.

Chonaic mé buncaer le reiptíl ar an teilifís.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

ar	buncaer	lile	teilifís
arsa	eitleog	peiteal	teist
deifir	aeráid	reiptíl	le

'a'

'ae'

'e'

'ei'

Deachtú:

Chonaic mé buncaer le reiptíl ar an teilifís.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

chonaic

Liosta 18: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'a'.

Is farr le daideo an capall ná an panda.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

anann	bomaite	seans	fearr
tanc	cócaire	isteach	gairdín
capall	daideo	feadóg	panda

'a'

'ai'

'ea'

Deachtú:

Is fearr le daideo an capall ná an panda.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

is _____

le _____

an _____

ná _____

Liosta 19: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'óí'.

Tá foiche ag argóint go gleoite ar an droichead.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

argóint	gleoite	sóid	fótachóip
breoite	dúdóite	soitheach	croith
droichead	foiche	líomóid	dóibh

'óí'

'oi'

'eoi'

Deachtú:

Tá foiche ag argóint go gleoite ar an droichead.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

Liosta 20: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'mh' caol.

Is aoibhinn liom an geimhreadh sa veain.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

saibhir	geimhreadh	leibhéal	bheith	nimhneach
ainmhithe	vardrús	larbha	aoibhinn	vallait
veist	veain	cuimhin	uimhir	vitimín

'bh'

'mh'

'v'

Deachtú:

Is aoibhinn liom an geimhreadh sa veain.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

is _____

liom _____

an _____

sa _____

Liosta 21: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'é'.

Chuaigh éadaí ar strae ag an scéim inné.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

dinnéar	bréagach	éadaí	féasóg
féile	téip	caifé	slé
tancaer	strae	ae	póstaer
féidir	scéim	cré	inné

'é'

'éi'

'éa'

'ae'

Deachtú:

Chuaigh éadaí ar strae ag an scéim inné.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

chuaigh

Liosta 22: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'o'.

Bhí deoch ag an drumadóir olc sa roicéad.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

deora	gobadán	doirteal	roicéad
foclóir	tóirse	deoch	olc
coicís	glantóir	teocht	riteoga
crosta	brocach	coirt	drumadóir

'o'

'oi'

'eo'

'ói'

Deachtú:

Bhí deoch ag an drumadóir olc sa roicéad.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

bhí _____

sa _____

Liosta 23: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'u'.

Rinne an coinín ionsaí ar an turtar leis an uirlis.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

cuisneoir	puipéad	tionól	scioból
ionsaí	iomlán	agus	bruscar
furasta	turtar	scoil	coinín
uirlis	tuirse	goid	cois

'u'

'ui'

'io'

'oi'

Deachtú:

Rinne an coinín ionsaí ar an turtar leis an uirlis.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

rinne

Liosta 24: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'i'.

Bhain an prionsa tuisle as piongain agus bhuail sí a cloigeann.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

cruinneog	gairid	craiceann	scrios
prionsa	foireann	bhfuil	bhain
tuisle	goraille	cuireann	piongain
miotál	cloigeann	buidéal	tarraing

'io'

'ai'

'ui'

'ea'

Deachtú:

Bhain an prionsa tuisle as piongain agus bhuail sí a cloigeann.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

bhuail

Liosta 25: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'ó'.

Tá an comharsa ag cóisir le cógas.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

bród	móin	comharsa	comhairle
cóisir	calóg	próifíl	cógas
tomhais	domhan	glasóg	cóiste

'ó'

'óí'

'omh'

Deachtú:

Tá an comharsa ag cóisir le cógas.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

tá _____

an _____

ag _____

le _____

Liosta 26: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'ú'.

Bhí an leanbh flaithiúil ag caitheamh dúidín agus ag cleachtadh.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

siúil	flaithiúil	cuimhneamh	barúil
caitheamh	sciobadh	cleachtadh	dúidín
foirgneamh	fliúit	tiúilip	múinte
stánadh	dreapadh	gaineamh	spúinse

'úí'

'eamh'

'adh'

'iúí'

Deachtú:

Bhí an leanbh flaithiúil ag caitheamh dúidín agus ag cleachtadh.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

bhí _____

agus _____

Liosta 27: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'í'.

Níl spéaclaí ar bith ag an aoire atá ag scríobh.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

aoire	faoin	braoi	aoibh
bollaí	geansaí	simpeansaí	spéaclaí
scríobh	míofar	líofa	líomanáid
cith	ithe	ritheann	bith

'aí'

'íó'

'ith'

'aoi'

Deachtú:

Níl spéaclaí ar bith ag an aoire atá ag scríobh.

**Focail Ard-
mhinicíochta (FAM)**

níl _____

ar _____

Liosta 28: Graiféimeanna a dhéanann an fhuaim 'r'.

Bhuail an frog cnag ar an doras le borróg.

Dáta: _____

Sórtáil na focail:

cnag	malartú	carranna	rollóg
borróg	cnó	frog	gnó
doras	barróg	cnoc	barra

'r'

'rr'

'n'

Deachtú:

Bhuail an frog cnag ar an doras le borróg.

Focail Ard-mhínicíochta (FAM)

bhuail _____

ar _____

le _____

An fhóinéim 'b' le fuaim sa bhreis.

Bíonn fuaim sa bhreis ag tús na bhfocal seo.

bán _____

bád _____

bain _____

bainne _____

bás _____

buí _____

An fhóinéim 'c' le fuaim sa bhreis.

Bíonn fuaim sa bhreis ag tús na bhfocal seo.

ceacht _____

cealg _____

ceamara _____

cearc _____

cearr _____

ceart

An fhóinéim 'eo' le fuaim sa bhreis.

Bíonn fuaim sa bhreis sna focail seo.

beo

bileog

ceo

ceol

cuileog

duilleog

eiteog

leo

leon

spideog

An fhóinéim 'f' le fuaim sa bhreis.

Bíonn fuaim sa bhreis ag tús na bhfocal seo.

fad _____

fág _____

faic _____

faide _____

fáiscín _____

fál _____

fan _____

faoi _____

fás _____

fuil _____

fuipe _____

An fhóinéim 'l' le fuaim sa bhreis.

Bíonn fuaim sa bhreis sna focail seo.

bailiú

leá

leaba

leac

leacht

leadóg

leag

lean

leasc

leat

leiceann

liom

liomóg

An fhóinéim 'm' le fuaim sa bhreis.

Bíonn fuaim sa bhreis sna focail seo.

amuigh _____

maol _____

maor _____

moille _____

muid _____

muince _____

muineál _____

muir _____

smaoinigh _____

An fhóinéim 'n' le fuaim sa bhreis.

Bíonn fuaim sa bhreis sna focail seo.

cineál _____

duine _____

fínéagar _____

fuinneog _____

iníon _____

inné _____

nead _____

néal _____

neart _____

nimh _____

tine _____

tinneas _____

Gutaí le Chéile

Cé go bhfuil gutaí taobh lena chéile sna focail seo, tá a bhfuaimeanna scartha óna chéile sna focail seo thíos.

nuacht

pian

rua

uan

bíonn

bliain

cóála

Dia

duais

fiáin

nia

pióg

scuab

Consain Bhanbha

Tá grúpaí litreacha sna focail seo nach gcluineann tú, tá siad banbh.

adhmad _____

b'fhearr _____

bodhar _____

bogha _____

fhaca (ní) _____

ladhar _____

laghairt _____

slaghdán _____

staighre _____

Guta Cúnta

Cluineann tú guta sna focail seo nach bhfuil ann.

ainm

ainmhí

bím

bolb

carbhán

carbhat

dalba

dearg

dorcha

feirm

seilg

seinm

stoirm

Comhfhocail

Tá na focail seo déanta nuair a chuireann tú dhá fhocal le chéile.
Amharc amach don séimhiú (h speisialta) a bhíonn ann in amanna sa dara cuid den chomhfhocal.

amchlár	_____	_____
biachlár	_____	_____
breithlá	_____	_____
cairtchlár	_____	_____
carrchlós	_____	_____
cispheil	_____	_____
croshfocal	_____	_____
méarchlár	_____	_____
mótarbhád	_____	_____
otharcharr	_____	_____
taephota	_____	_____
tríchosach	_____	_____

úrscéal

Focail Mhírialta

Ní leanann na focail seo rialacha litrithe na Gaeilge.

ádh

ceann

ar feadh

gheobhaidh

léi

riamh

stiúgtha

rogha

bhfaighidh

fadhb

ar fheabhas

oighear

labhair

